

# ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΤΠΕ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

*Σύγχρονες Αντιλήψεις για τη  
Μάθηση και τη Διδασκαλία και η  
Εφαρμογή τους με Εργαλεία  
Υπολογιστικής και Δικτυακής  
Τεχνολογίας*

**Νικόλαος Μπαλκίζας**  
Med ICT in Education



# Εισαγωγή

Σύγχρονες Θεωρήσεις για τη Μάθηση:

- Συμπεριφορισμός
- Γνωστικός κονστрукτιβισμός
- Οι κοινωνικοπολιτισμικές θεωρήσεις μάθησης

Επιπτώσεις των θεωρήσεων αυτών στην οργάνωση διδακτικών καταστάσεων.

Ρόλος των ΤΠΕ.

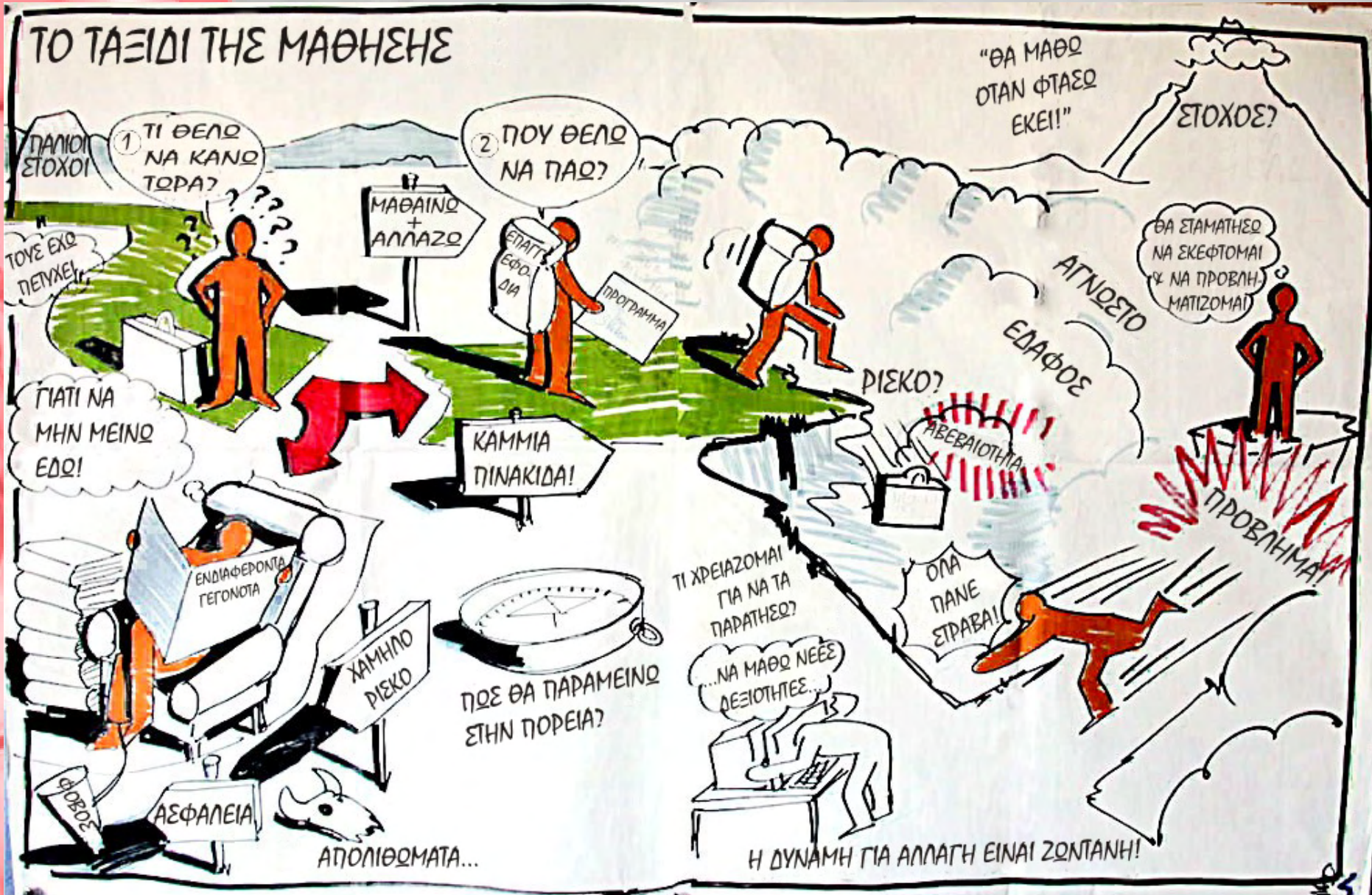


## Μάθηση

### **Ορισμός:**

Ως μάθηση ορίζεται η μόνιμη αλλαγή (τροποποίηση) στη συμπεριφορά του ατόμου που προέρχεται τόσο από την εμπειρία του όσο και από την πράξη.

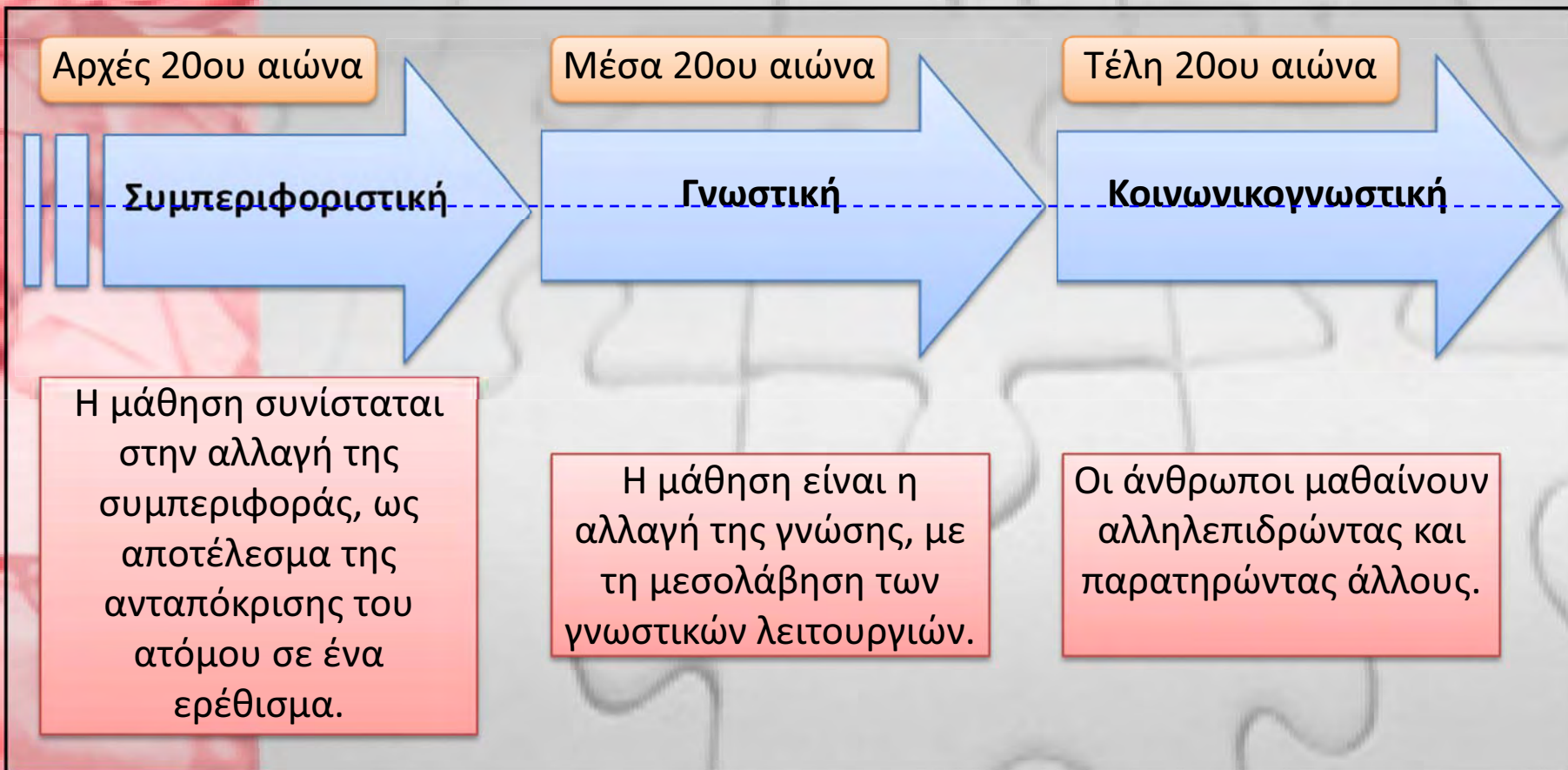
# ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ



Το ταξίδι της μάθησης (μια φιλοσοφική θεώρηση...)

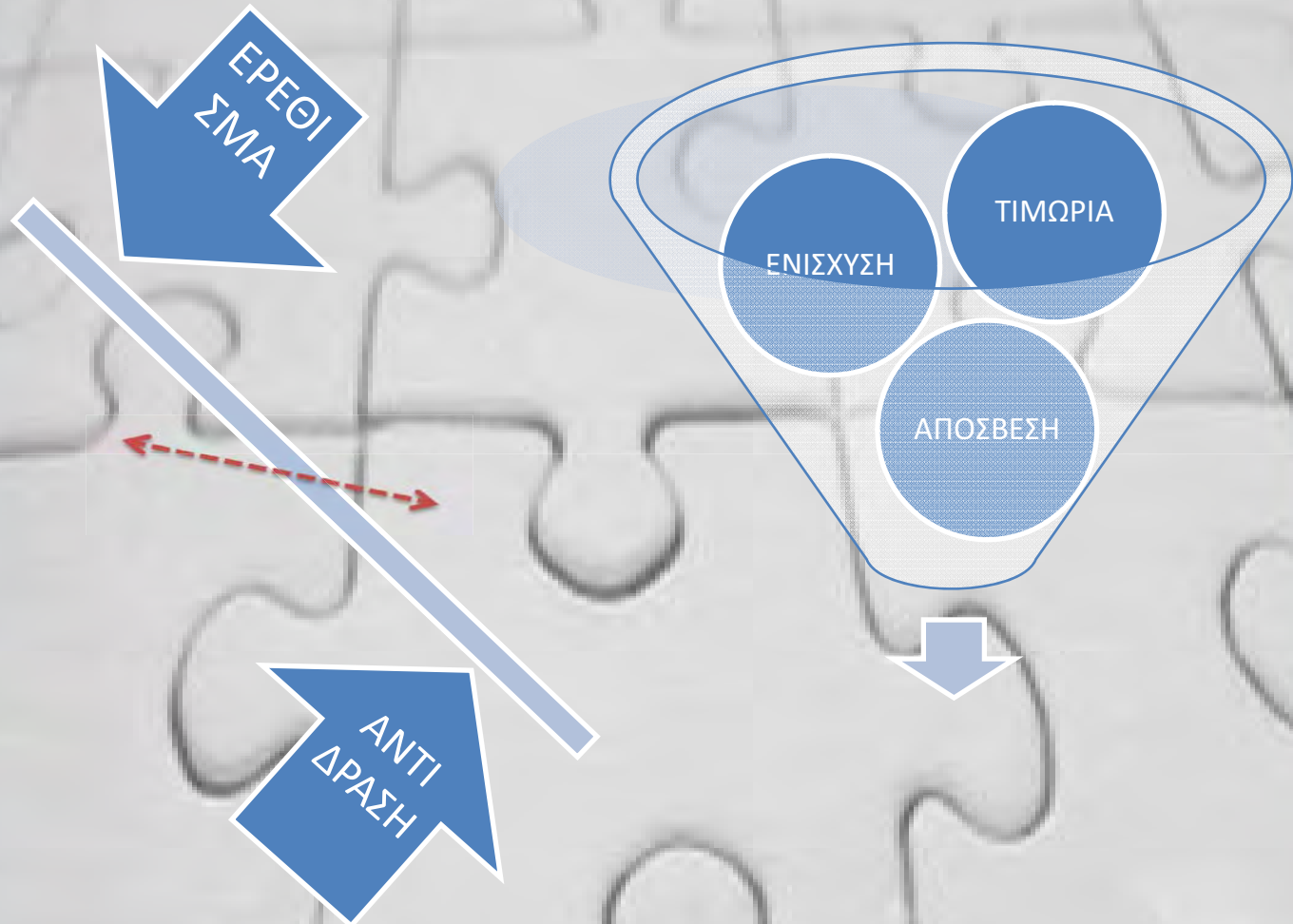
(Προσαρμογή από: <http://academics.rmu.edu/~tomei/ed711psy/1Ingtheo.htm>)

# Παιδαγωγικές Προσεγγίσεις



# Συμπεριφοριστική προσέγγιση

## Βασικός μηχανισμός μάθησης:



# Συμπεριφορισμός και Μάθηση

Pavlov

Μια ανθρώπινη συμπεριφορά μαθαίνεται ή απομαθαίνεται μηχανιστικά, ανακλαστικά με τη σύνδεση ή αποσύνδεσή της από το ερέθισμα που την προκαλεί.

Thorndike

Η μάθηση είναι μια διαρκής πορεία δοκιμών και λαθών.

Skinner

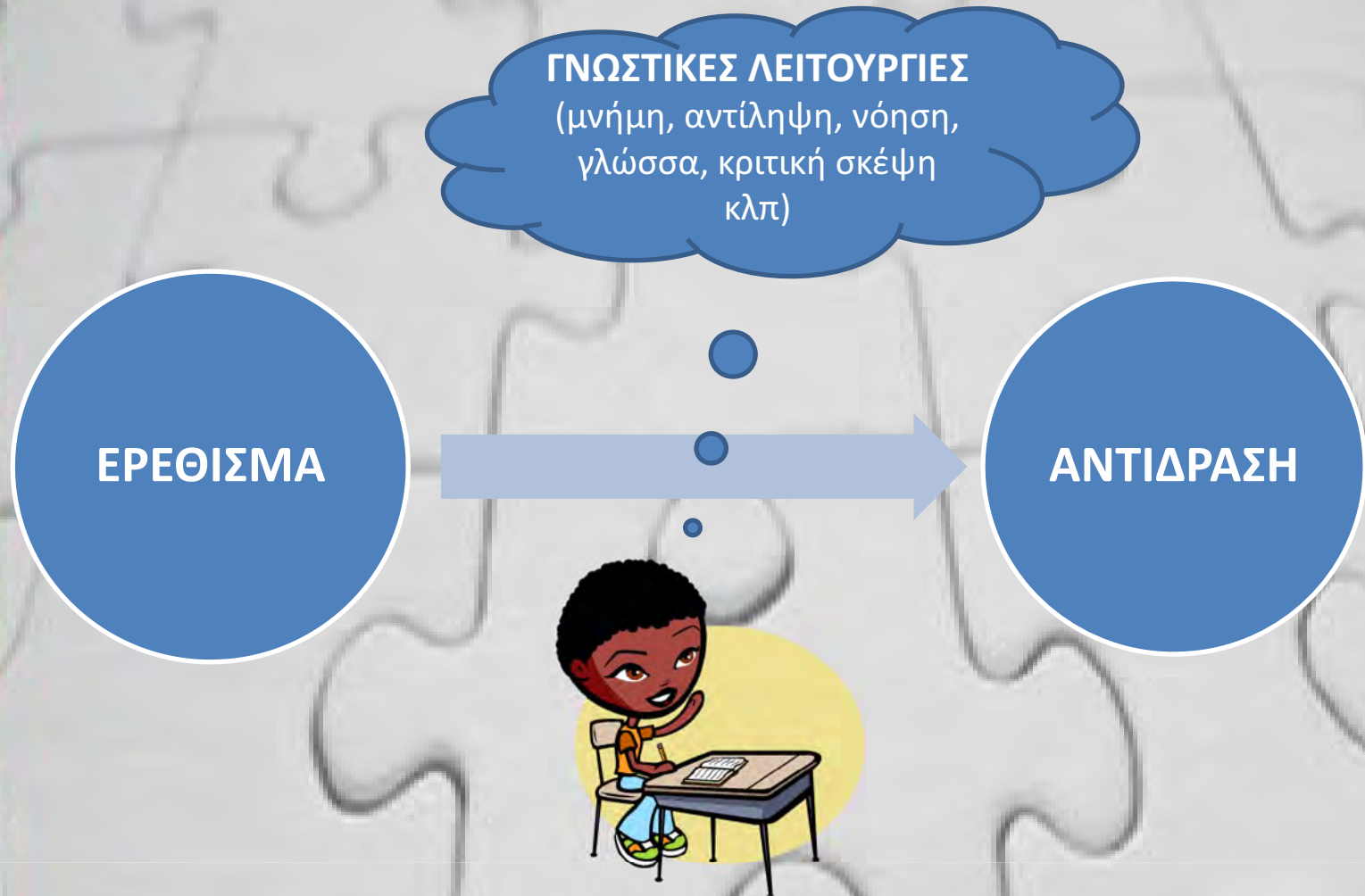
Η μάθηση επιτυγχάνεται με τη συνάφεια της συμπεριφοράς με τις συνέπειές της (θετικές ή αρνητικές ενισχύσεις).

# Συμπεριφορισμός και ΤΠΕ

| ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ   | ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ   |
|---|---|
| Κάθε μαθητής ακολουθεί το δικό του ρυθμό μάθησης.   | Ενασχόληση των μαθητών με χαμηλού επιπέδου γνωστικές λειτουργίες και αναπαραγωγικές διαδικασίες.  |
| Νομιμοποιείται το λάθος σε μια διαδικασία δοκιμής και πλάνης.                                     | Προβλέψιμοι ενισχυτές, άσχετοι με το θέμα (π.χ. άσχετοι ήχοι).                                    |
| Άμεση αξιολόγηση των αντιδράσεων του μαθητή.  | Χρήση ήχων ή εικόνων επιδοκιμασίας ή αποδοκιμασίας στην ανατροφοδότηση.                           |
| Με σχήματα τύπου $E \Rightarrow A \Rightarrow E$ ακόμα και οι αδύνατοι μαθητές βιώνουν επιτυχίες. | Εξάρτηση από τον εξωτερικό έλεγχο της μαθησιακής διαδικασίας (π.χ. από τον ήχο, την εικόνα, κλπ). |
| Προγραμματισμένη διδασκαλία: ειδική αγωγή – εξατομικευμένη διδασκαλία.                            | Έλλειψη αυτονομίας.   |



# Γνωστική προσέγγιση



# Γνωστικές Θεωρίες και Μάθηση

Lewin

Η μάθηση ως δράση και αλληλεπίδραση των εσωτερικών διεργασιών του ατόμου και των εξωτερικών περιβαλλοντικών παραγόντων.



Piaget

Η γνωστική ανάπτυξη είναι η διαρκής βελτίωση της ικανότητας προσαρμογής του ατόμου στο περιβάλλον του.



Bruner

Η μάθηση είναι μια διαδικασία πρόσκτησης γενικών γνώσεων που υπόκεινται σε επεξεργασία, μετασχηματισμό και εφαρμογή σε νέες καταστάσεις.

# Γνωστικές Θεωρίες και ΤΠΕ

Μαθητοκεντρικά  
(ανοιχτά)  
περιβάλλοντα  
μάθησης

Προσομιώσεις  
φαινομένων και  
πραγματικών  
καταστάσεων

Μοντελοποίηση  
προβλημάτων και  
διαδικασίες  
επίλυσής τους

“Γνωστικοί”  
μικρόκοσμοι

# Κοινωνικογνωστική προσέγγιση



# Κοινωνικογνωστικές θεωρίες και Μάθηση

Δάσκαλος ή  
γονιός

**ΑΛΛΗΛΕΠΔΡΑΣΗ**

Ζώνη

Δραστηριότητες που  
μπορεί να επιτύχει  
(εσωτερική φωνή του  
παιδιού)

Επικείμενης Ανάπτυξης

Δραστηριότητες  
που είναι μέσα  
στις ικανότητες  
του μαθητή

Δραστηριότητες στο όριο των  
δυνατοτήτων του μαθητή

**Ζώνη Επικείμενης Ανάπτυξης**

(Προσαρμογή από:

[http://thebrain.mcgill.ca/flash/i/i\\_09/i\\_09\\_p/i\\_09\\_p\\_dev/i\\_09\\_p\\_dev.html](http://thebrain.mcgill.ca/flash/i/i_09/i_09_p/i_09_p_dev/i_09_p_dev.html))

**Bandura**

Η μάθηση επιτυγχάνεται μέσα  
από την παρατήρηση και τη  
μίμηση του προτύπου.

**Vygotsky**

Η μάθηση ως διαδικασία  
προσδιορίζεται από τις  
κοινωνικοπολιτιστικές  
περιστάσεις.

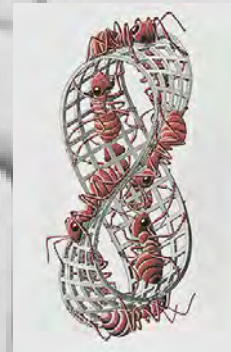
# Κοινωνικογνωστικές θεωρίες και ΤΠΕ



## Επίλογος

*«Η επιστημονική αλήθεια είναι πολλαπλή, γιατί αναφέρεται στη σύνθετη πραγματικότητα. Ο κόσμος μας είναι περισσότερο σύνθετος από ό,τι πιστεύουμε και αποτελεί σύστημα διαπλεκόμενων και αλληλεξαρτώμενων μερών (συστημική θεωρία). Η θέαση συνεπώς του κόσμου από μία οπτική αποτελεί μονόπλευρη προσέγγιση και δεν προάγει τον επιστημονικό λόγο. Πολλά πράγματα από αυτά που πιστεύουμε έχουν δύο όψεις...»*

*Ημερολόγιο, 2005*



# Βιβλιογραφία

- ❑ **Δαγδιλέλης, Β., & άλ., (2007)**, *Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών στη Χρήση και Αξιοποίηση των ΤΠΕ στην Εκπαιδευτική Διδακτική Διαδικασία. Επιμορφωτικό υλικό για την εκπαίδευση των επιμορφωτών στα Πανεπιστημιακά Κέντρα Επιμόρφωσης. Τεύχος 1: Γενικό Μέρος, (σελ. 37-161). Πάτρα: ΥΠ.Ε.Π.Θ., Π.Ι., Ε.Α.Ι.Τ.Υ.*
- ❑ **Ελληνιάδου, Ε., Κλεφτάκη, Ζ., Μπαλκίζας, Ν., (2007)**, *Η Συμβολή των Παιδαγωγικών Προσεγγίσεων για την Κατανόηση του Φαινομένου της Μάθησης.* Αθήνα.
- ❑ **Κόμης, Β., (2004)**, *Εισαγωγή στις Εκπαιδευτικές Εφαρμογές των ΤΠΕ, (σελ. 71-109). Αθήνα: Εκδ. Νέων Τεχνολογιών.*
- ❑ **Μακρή-Μπότσαρη, Ε., & Ψυχάρης, Σ., (2007)**, *Επιμορφωτικό Υλικό Γενικού Μέρους του Προγράμματος Σπουδών για την Εκπαίδευση των Επιμορφωτών. ΤΠΕ και θεωρίες μάθησης - Οι ΤΠΕ ως καινοτόμος δράση, (σελ. 38-95). Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.*
- ❑ **Ράπτης, Α., & Ράπτη, Α., (2007)**, *Μάθηση και Διδασκαλία στην Εποχή της Πληροφορίας: Ολική Προσέγγιση. Τόμος Α', (σελ. 75-140). Αθήνα: Αριστοτέλης Ράπτης.*